

Repertoriumnummer

2026 /

Datum van uitspraak

17 september 2026

Rolnummer

2026/RK/18

Niet aan te bieden aan de
ontvanger

Hof van beroep Gent

Arrest

eerste kamer

2026/RK/18 - In de zaak van:

W. I.

, thans verblijvende in de gevangenis te 9000 GENT, Nieuwewandeling 89,
appellant,

tegen

BELGISCHE STAAT/FOD JUSTITIE,

geïntimeerde,

wijst het hof het volgend arrest:

Bij verzoekschrift, neergelegd ter griffie van dit hof op 8 juni 2026, heeft IW tijdig en op regelmatige wijze hoger beroep ingesteld tegen de beschikking van 2 juni 2026, op tegenspraak geveld door de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen, afdeling Gent, zetelend in kortgeding.

De partijen werden gehoord in openbare terechtzitting van 3 september 2026. Eerste advocaat-generaal werd gehoord in zijn mondeling advies.

De neergelegde conclusies en stukken werden ingezien.

Artikel 24 van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken werd in acht genomen.

Bijzonderste gegevens

1. IW werd op 23 juli 2024 door de KI bij dit hof onder een maatregel van internering geplaatst.

Ingevolge andere feiten werd er een tweede interneringsmaatregel uitgesproken door dit hof op 2 oktober 2024.

IW werd op 6 februari 2024 gearresteerd en bevindt zich sinds die datum onafgebroken in de gevangenis in uitvoering van genoemde interneringsmaatregelen.

Tijdens deze detentie geniet hij naar zijn zeggen geen passende psychiatrische therapie of begeleiding, ondanks herhaalde verzoeken hieromtrent.

IW geeft uitdrukkelijk te kennen bij voorkeur ambulant, maar indien noodzakelijk ook residentieel behandeld te willen worden, zolang dit maar niet in de gevangenis is wegens het ontbreken van aangepaste zorg.

Bij exploit, betekend op 17 april 2026, liet IW overgaan tot dagvaarding van de Belgische Staat, FOD Justitie, in kortgeding.

Hij vroeg:

- (1) de Belgische Staat, FOD Justitie te bevelen om hem binnen de 14 dagen na de betekening van het tussen te komen bevelschrift te plaatsen in een aan zijn noden aangepaste instelling, waaraan één van de inrichtingen vermeld onder artikel 3, 4° c) en d) van de interneringswet voldoet,
- (2) dit alles onder verbeurte van een dwangsom van 250,00 EUR per begonnen dag vertraging na het verstrijken van de voormelde termijn, en
- (3) de Belgische Staat, FOD Justitie te veroordelen tot betaling van de kosten van het geding

2. De Belgische Staat, FOD Justitie vroeg de afwijzing van deze vordering als ongegrond en de veroordeling van IW tot de kosten.

3. Bij bestreden beschikking van 2 juni 2026 besliste de eerste rechter als volgt:

“Verklaart de vordering ontvankelijk doch ongegrond.

VEROORDEELT de eiser tot betaling van de rolrechten aan de Belgische Staat en begroot deze rolrechten op 165,00 euro.

Legt de overige gerechtskosten verbonden aan de huidige procedure eveneens ten laste van de eiser, en stelt deze kosten vast als volgt:

- aan de zijde van de eiser:

** dagvaarding: 298,38 euro*

- aan de zijde van de verweerder:

** rechtsplegingsvergoeding: 1.883,72 euro.”*

De eerste rechter oordeelde dat niet was voldaan aan de urgentievereiste. IW, die sedert 6 februari 2024 in detentie (sedert 23 juli 2024 als geïnterneerde) blijkt te verblijven, is kennelijk pas op 17 april 2026 overgegaan tot dagvaarding in kort geding om, op die manier, de huidige procedure tegen de Belgische Staat, FOD Justitie in te leiden teneinde een naar eigen zeggen voor hem nadelige en urgente toestand te doen ophouden. Bovendien blijkt er reeds sinds 24 juni 2025 door de KBM een beslissing genomen te zijn waarbij aan IW uitgaansvergunningen toegestaan werden die er in hoofdzaak op gericht zijn om intakegesprekken in geschikte residentieële voorzieningen mogelijk te maken en zijn er daarvan op heden nog twee opties/aanmeldingen lopende. IW kan, aldus de eerste rechter,

niet ontkennen dat zijn gedrag in de gevangenis te Gent en de veiligheids-en tuchtmaatregelen die lastens hem dienden (en dienen) te worden genomen zijn behandelbaarheid niet eenvoudiger maken en de zoektocht naar een gepaste instelling om deze behandelingen te kunnen (laten) uitvoeren zeer moeilijk maken. Daarenboven dient, nog steeds volgens de eerste rechter, de problematiek van (de verlenging van) zijn verblijfsstatuut nog steeds definitief ten gronde te worden beoordeeld. De door IW voorgewende 'spoedeisendheid' bestaat, volgens de eerste rechter, op heden niet en de moeilijkheden die hij beweert te ervaren om op een geschikte wijze door de Belgische overheid te worden behandeld/verzorgd zijn voor het overgrote deel aan hemzelf en aan zijn gedrag te wijten.

4. IW kan zich niet verzoenen met de beslissing van de eerste rechter en tekent hoger beroep aan.

Hij vraagt:

“Het hoger beroep ontvankelijk en gegrond te verklaren; Dienvolgens de beschikking van de Voorzitter van de Rechtbank van Eerste Aanleg Oost-Vlaanderen, afdeling Gent, recht doende in kortgeding en op tegenspraak, d.d. 02.06.2026 met rolnummer 26/24/C te hervormen;

Opnieuw wijzende:

- Te zeggen voor recht dat verzoeker, IW, recht heeft op onmiddellijke overplaatsing naar een aan zijn noden aangepaste instelling, zoals bepaald in artikel 3, 4° c) of d) van de Interneringswet;*
- De Belgische Staat te bevelen verzoeker binnen de 14 dagen na de betekening van de tussen te komen beslissing te plaatsen in een instelling die voldoet aan voormelde criteria; - Te bepalen dat op de Belgische Staat een dwangsom van 250 euro per begonnen dag vertraging verschuldigd is na verloop van de termijn van 14 dagen;*
- De Belgische Staat te veroordelen tot de kosten van het geding, met inbegrip van de basisrechtsplegingsvergoeding voor niet in geld waardeerbare vorderingen, vastgesteld op het basisbedrag van 1.883,72 euro (conform K.B. 26.10.2007)”*

5. De Belgische Staat, FOD Justitie vraagt:

“Het hoger beroep van eiser ontvankelijk, doch ongegrond te verklaren, dienvolgens de beschikking a quo te bevestigen.

Bovendien eiser in beroep te veroordelen tot de kosten van het hoger beroep

- rechtsplegingsvergoeding € 1.883,72”

Beoordeling

1. Uit de voorliggende stukken blijkt het volgende:

IW werd een eerste maal geïnterneerd door de KI bij dit hof op 23 juli 2024 wegens een aantal uiteenlopende feiten van diefstal met geweld bij nacht, belaging, toebrengen van opzettelijke slagen en verwondingen, aantasting van de seksuele integriteit ten nadele van

een minderjarige beneden de volle 16 jaar, poging tot het verkrijgen van ontucht of prostitutie van een minderjarige beneden de volle leeftijd van 16 jaar en het aanbrengen van vernielingen (zie o.m. stuk 3 Belgische Staat, FOD Justitie).

Een tweede interneringsmaatregel werd uitgesproken door dit hof op 2 oktober 2024 ingevolge feiten van opzettelijke brandstichting in gebouwen met menselijke aanwezigheid (het in brand steken van zijn kledij in de cel tijdens de voorhechtenis) (zie eveneens stuk 3 Belgische Staat, FOD Justitie).

Op 24 juni 2025 besliste de strafuitvoeringsrechtbank te Gent/de KBM tot een plaatsing van IW in de ABM Merksplas/Turnhout/Gent in afwachting van een opname in een geschikte residentiële voorziening (stuk 2 Belgische Staat, FOD Justitie).

Deze beslissing werd als volgt gemotiveerd:

“De psychiatrisch deskundige kwam tot de diagnose van een paranoïde psychose en acht een residentiële opname in een beveiligde omgeving met toediening van antipsychotica aangewezen, waarna een ambulante behandeling/begeleiding kan volstaan doch met een blijvende aandacht voor middelenmisbruik (alcohol en drugs).

Betrokkene kwam op 16-jarige leeftijd met het ouderlijk gezin vanuit Afghanistan naar België; zijn vader zou na een jaar teruggekeerd zijn en door de taliban zijn vermoord. Voor zijn detentie woonde betrokkene met zijn moeder en drie broers te Tielt.

Waar de rechtbank op de zitting van 12 maart 2025 de behandeling van het dossier in voortzetting stelde om duidelijkheid te krijgen over de verblijfstitel van betrokkene, blijkt op vandaag dat betrokkene over een A-kaart beschikt en tot 30 november 2025 een recht op verblijf heeft. Daarna zal een nieuwe beslissing moeten worden genomen over de al dan niet verlenging van de verblijfsmachtiging.

Ter zitting blijkt uit de verslaggeving van de directeur dat betrokkene op vandaag sterk is opgeklaard mede door een medicamenteuze behandeling, maar dat de zoektocht naar de gepaste medicatie nog lopende is, reden waarom een residentiële opname geadviseerd wordt. Ook het Openbaar Ministerie acht een dergelijke opname noodzakelijk.

Ter staving van zijn wens om een ambulante reclassering te mogen uitwerken verwijst de verdediging naar het sterk familiaal netwerk dat aanwezig is en legt een stuk neer waaruit blijkt dat betrokkene bij zijn familie terecht kan. Ondergeschikt verzet betrokkene zich niet tegen een opname in een low security voorziening indien de rechtbank dit zou opleggen.

De rechtbank, in haar multidisciplinaire samenstelling, is van oordeel een ambulante reclassering op huidig ogenblik nog te voorbarig is. Ze houdt daarbij rekening met de ernst van de feiten die aanleiding hebben gegeven tot twee interneringstitels en met de door de psychiatrisch deskundige weerhouden diagnose van paranoïde psychose. Dit impliceert niet noodzakelijk dat het nu al zou vaststaan dat betrokkene een langdurige residentiële psychiatrische behandeling behoeft. De rechtbank acht een opname in een geschikte residentiële voorziening aangewezen teneinde de medicatie verder op punt te stellen. Eens betrokkene binnen een residentiële context voldoende

gestabiliseerd zal zijn, kan een ambulant vervolgtraject met voldoende omkadering worden uitgestippeld.

In afwachting van een geschikte residentiële psychiatrische opname, beveelt de rechtbank de plaatsing van betrokkene om het mogelijk te maken dat binnen een beveiligde en een zorgende omgeving gewerkt wordt aan de voorbereiding van zijn toekomst. Daarbij worden naast uitgaansvergunningen om de nodige intakegesprekken te kunnen doorlopen, ook familiale uitgaansvergunningen toegekend. Betrokkene voldoet aan de wettelijke vereisten voor deze uitgaansvergunningen mits hij zich houdt aan de opgelegde voorwaarden. De uitgangen dienen door te gaan onder permanente begeleiding van de zorgelijke of van een vertrouwenspersoon aan te duiden door de directeur.”

De PSD stelde op 26 mei 2026 nog een gespecialiseerd uitgebreid verslag op (stuk 3 Belgische Staat, FOD Justitie).

In dit verslag leest het hof o.m. het volgende:

*“Inzake zijn verblijfsrecht werd de PSD op 13.04.2026 door de dienst Vreemdelingenzaken geïnformeerd over hun voornemen om een procedure tot beëindiging van het verblijf van dhr. IW op te starten. In dit kader zal betrokkene eerst gehoord worden. Na dit gehoor krijgt hij een termijn van 15 tot 30 dagen om alle relevante informatie met betrekking tot zijn verblijf te bezorgen. Op heden kregen wij nog geen antwoord omtrent de datum voor het gesprek met betrokkene. **Deze procedure werd dus nog niet opgestart, betrokkene heeft op heden nog steeds recht op verblijf.**”*

(...)

“Tuchten.

Tussen februari 2025 en heden zien we dat er nog steeds regelmatig RAD's worden opgemaakt, ondanks de tweewekelijkse insputingen.

- 24/03/2025: 30 dagen ATV n.a.v. het doorgeven van een verdachte substantie*
- 13/05/2025: geen sanctie n.a.v. een vechtpartij*
- 12/06/2025: 5 dagen ATV n.a.v. het opeten van andermans kantine*
- 01/07/2025: 5 dagen ATV voorwaardelijk n.a.v. het doorgeven van sigaretten*
- 30/07/2025: 5 dagen ATV n.a.v. bedreigingen naar het personeel. Betrokkene verklaart ten aanzien van de PSD dat hij reageerde op een opmerking van de beambte, maar dit niet slecht bedoelde. Hij geeft aan het gevoel te hebben dat ze altijd boos zijn op hem.*
- 01/08/2025: 3 dagen ATV n.a.v. geluidsoverlast*
- 13/8/2025: 5 dagen ATV n.a.v. het verkeerd binnenkomen van de wandeling, arrogant gedrag en het negeren van orders van het personeel*
- 25/08/2025: 5 dagen ATV n.a.v. een vechtpartij op de wandeling*
- 24/09/2025: 5 dagen ATV n.a.v. het verstoren van orde en rust*
- 29/09/2025: een berisping na het verkeerd binnenkomen van wandeling*
- 12/12/2025: 7 dagen ATV n.a.v. het weigeren van een inkomende. Dhr. IW verklaart de inkomende geweigerd te hebben omdat zijn vorige celgenoot getracht had bij hem in bed te komen liggen.*
- BVM van 19/12/2025 tot 25/12/2025 n.a.v. het vragen aan een beambte om te knuffelen toen ze binnenkwam in de cel. Wanneer de beambte de cel wou verlaten, trok betrokkene de deur wat meer dicht en vroeg om haar te kussen.*

Wanneer we betrokkene hiermee confronteren, verklaart hij dat hij dit niet zo bedoeld had. Hij wou een grap maken. Nadien beseftte hij hoe onveilig dit kon aanvoelen voor de beambte, maar op het moment zelf stond hij er niet bij stil. Hij geeft aan spijt te ervaren.

- 13/02/2026: een halve dag ATV n.a.v. het weigeren van een inkomende
- 17/02/2026: 7 dagen ATV n.a.v. verboden goederen op cel
- 25/02/2026: 30 dagen ATV voorwaardelijk n.a.v. verboden substanties op cel
- 16/3/2026: 7 dagen ATV n.a.v. het gebruik van een doorgeeflint
- 16/04/2026: 10 dagen ATV n.a.v. een vechtpartij op de wandeling
- 06/05/2026: 30 dagen ATV n.a.v. een verdachte substantie op zak. Dhr. IW verklaart dat hij het lastig heeft met de boodschap van DVZ rond de stopzetting van zijn recht op verblijf. Een medegedetineerde zou hem cannabis gegeven hebben, waarna hij dit in zijn kous had gestoken.

We bespreken meerdere malen met betrokkene dat het belangrijk is dat hij tracht minder ATV te krijgen in de gevangenis. We benadrukken dan ook het gevolg hiervan op zijn reclassering. Ondanks dat dhr. IW meerdere malen aangeeft dat hij zal proberen niet meer in de problemen te komen, merken we dat hij toch maandelijks ATV krijgt.

Medicatie.

Dhr. IW zou tweewekelijkse inspuitingen krijgen. Betrokkene voelt zich niet goed bij de medicatie en ziet de dosis graag verlagen.

Dd. 09.01.2026 krijgen we de melding dat dhr. IW naar het ziekenhuis werd gebracht. Hij zou een volledige fles shampoo opgedronken hebben. Betrokkene reageerde niet meer en de hulpdiensten kwamen ter plaatse. Hij werd voor verzorging meegenomen naar het ziekenhuis. De politie geeft aan dat het om een suïcidepoging gaat. Dit zou zijn naar aanleiding van het niet akkoord gaan met de psychiater wat betreft zijn medicatie. Ten aanzien van de PSD verklaart hij dat hij al meerdere malen had aangegeven aan de Zorg dat hij zich niet goed voelt bij de inspuitingen van zijn antipsychotica. Hij verklaart zich telkens raar te voelen, afwisselend warm en koud te hebben, weinig energie te hebben, te starten met piekeren, negatief denken en depressieve klachten krijgt. Hij verklaart op heden geen intentie meer te hebben tot suïcide.

Druggebruik.

Dhr. IW verklaart sinds februari periodes clean te zijn. Dit gaan telkens over 3 weken tot één maand, waarna een terugval plaatsvindt. Hij beweert bij de Zorg urinetesten af te leggen in kader van het verlagen van medicatie. Betrokkene vertelt de PSD dat hij stoppen met cannabisgebruik kan vergelijken met op vakantie gaan. Hij voelt zich gelukkiger en heeft meer energie. Hij ervaart ook minder negatieve effecten van de inspuiting van medicatie wanneer hij clean is. De betrokkene verklaart echter ook niet clean te kunnen blijven in periodes van stress. Naar aanleiding van de boodschap van dienst vreemdelingenzaken rond de procedure tot stopzetten van zijn recht op verblijf, vond er bijvoorbeeld een terugval plaats. We merken dat betrokkene gemotiveerd is clean te blijven, echter in periodes van stress heeft dhr. IW weinig tools om zijn emoties te reguleren. Bijgevolg geeft dit aanleiding tot herval.

Zorg.

Dhr. IW kende van bij aankomst in Gent interesse in de zorgwerking en neemt ook actief deel aan hun werking. Hij gaat naar de zorgwandeling, neemt deel aan de sportactiviteiten en gaat ook naar een groepsactiviteit. De man heeft ook interesse in de lessen. Hij werkte voor anderhalf jaar in het Zorgwerkhuis, maar gaf uiteindelijk aan dit beu geworden te zijn. Hij deed een aanvraag tot starten

met werken in de keuken. Dit kon tot op heden nog niet opstarten. Dhr. IW vertelt ook psycho-educatie sessies gevolgd te hebben waarbij hij leerde over de gevolgen van druggebruik en omgaan met stress. Hij verklaart dat dit hem hielp.

Betrokkene kreeg in het KBM-vonnis dd. 24.06.2025 tweemaandelijks familiale UV's toegekend onder begeleiding van een vertrouwenspersoon. Sindsdien gaat betrokkene, indien mogelijk, tweemaal per maand op uitgaansvergunning om zijn familie te bezoeken. Dit verloopt onder begeleiding van zijn broers MTM of HH. De uitgaansvergunningen lopen goed. Dhr. IW was telkens terug tijdig aanwezig in de gevangenis. Betrokkene werd echter éénmalig tijdens een uitgaansvergunning opgemerkt door een personeelslid, waarbij vastgesteld werd dat hij zich op dat moment niet onder begeleiding bevond. Betrokkene werd hiermee geconfronteerd en bevestigde deze vaststelling. Hij verklaarde dat hij zich tijdelijk alleen aan het station bevond, aangezien zijn broer op dat ogenblik de wagen aan het parkeren was. Betrokkene gaf daarbij aan dat het een zonnige dag betrof en dat hij er de voorkeur aan gaf om even buiten te wachten.

Dhr. IW verklaart de begeleiding als lastig en niet noodzakelijk te ervaren. Hij geeft aan dat hij rustig is, geen drugs meer gebruikt en niet in de problemen komt tijdens UV's.

Deze situatie werd besproken met het opvangmilieu, dat aangaf te zijn meegegaan in de wens van betrokkene om kort buiten te wachten. Zowel betrokkene als het opvangmilieu werden erop gewezen dat het strikt naleven van de opgelegde voorwaarden essentieel is. Betrokkene toonde inzicht in de situatie en sprak zijn spijt uit. Hij gaf aan dat een dergelijke situatie zich niet opnieuw zou voordoen. Ook het opvangmilieu bevestigde deze engagementen.

Op basis hiervan werd in overleg tussen PSD en directie beslist geen melding te maken aan de KBM en de uitgaansvergunningen verder te laten doorlopen.

De KBM kende betrokkene ook UV's toe m.b.t. sociale re-integratie. Op heden werd van deze nog geen gebruik gemaakt.

Betrokkene richtte reeds geruime tijd geleden aan de PSD de vraag om penitentiair verlof te kunnen genieten bij zijn moeder, mevrouw MBT. In dat kader werd een maatschappelijke enquête aangevraagd bij het Justitiehuis Brugge. Deze werd ontvangen op 20.08.2025. De justitie assistent formuleerde een negatief advies inzake penitentiair verlof en concludeert dat het familiaal netwerk geen voldoende begrenzend of controlerende context kan bieden. Er wordt geadviseerd dat eerst een inhoudelijk gesprek dient plaats te vinden tussen betrokkene en zijn opvangmilieu omtrent zijn feiten en zijn psychische en druggerelateerde problematiek. Deze feedback werd overgemaakt aan betrokkene met de vraag dit gesprek aan te gaan met zijn familie. Als gevolg werd een nieuwe maatschappelijke enquête aangevraagd en ontvangen dd. 31.03.2026. Het Justitiehuis formuleert hierin een voorzichtig positief advies met betrekking tot penitentiair verlof. Dd. 27.04.2026 werd een verslag met oog op penitentiair verlof ingediend door de PSD. Dd. 05.05.2026 werd deze toegekend door de KBM. Het penitentiair verlof kan éénmaal per maand plaatsvinden bij zijn broer MM. Op heden vond nog geen penitentiair verlof plaats.

Bij opdracht door de rechter stelde dr. H d.d. 21.04.2024 een definitief deskundig psychiatrisch verslag op. De deskundige nam op basis van het niveau van betrokkens functioneren aan dat zijn intelligentie binnen de normale grenzen valt. Hij observeerde dat dhr. IW adequaat en ter zake op de vragen antwoordde maar dat dit door de tegenstrijdigheden en onwaarschijnlijkheden in zijn verhaal erg onbetrouwbaar overkwam. Op differentiaal diagnostisch vlak stelde dr. H dat terwijl de buitensporige vijandigheid in 2023 nog uitsluitend het gevolg zou zijn van drugmisbruik, dit nu – wegens betrokkene aangaf dat hij het laatste jaar geen drugs meer had gebruikt – niet meer het

geval kan zijn. Hij besloot tot een endogene paranoïa, waardoor dhr. IW zichzelf als het middelpunt van vijandigheid ziet en buitensporig agressief reageert tegen iedereen die hem in zijn beleving benadeelt, bespot of bedreigt (cf. feiten: politie-inspecteur, buschauffeur, agressie zonder aanleiding t.a.v. dhr. H). Dat betrokkene reeds op jonge leeftijd cannabis gebruikte kan een rol gespeeld hebben in de latere ontwikkeling van een psychose. Er is volgens dr. H eveneens sprake van een gebrekkige gedragscontrole. We merken dat dr. H geen uitspraken doet over het seksueel grensoverschrijdend gedrag.

T.a.v. PSD gaf de man spontaan toe dat hij het afgelopen jaar wel nog drugs gebruikte (eenmalig cocaïne, elk weekend xtc en ca. vier joints per dag) en alcohol had gedronken. Dhr. IW kon aangeven dat jointjes zijn hoofd 'raar maakten'. Vanuit PSD kunnen we de psychotische problematiek – mede op basis van de observaties tijdens detentie en betrokkens eigen uitspraken over psychotische belevingen – beamen. Er is tevens een middelenproblematiek aanwezig die negatief inwerkt op de psychotische symptomen en de drempel naar agressief (grensoverschrijdend) gedrag sterk/probleematisch verlaagt. Bij deze dubbeldiagnose dient er aandacht te zijn voor een link met de zeer ingrijpende gebeurtenissen (overlijden van meerdere dichte familieleden door het talibanregime in Afghanistan) die betrokkene met zich meedraagt en waarschijnlijk nog niet verwerkt zijn. Op heden merkt de PSD in detentie geen psychotische symptomen meer op. Het druggebruik blijft echter nog een grote rol spelen, zeker in periodes van stress.

Op basis van de huidige observaties worden vanuit PSD geen aanwijzingen vastgesteld voor een seksuele problematiek bij betrokkene. Tijdens gesprekken over seksualiteit en vrouwen uit betrokkene zich niet op een ongepaste of zorgwekkende wijze. Hij geeft aan respect te hebben voor vrouwen. Met betrekking tot partnerrelaties geeft betrokkene aan dat seksueel contact voor hem aangewezen is na een periode van wederzijdse kennismaking. Opvallend is dat betrokkene zich zichtbaar verlegen toont bij het bespreken van seksualiteit.

Wel achten wij het aangewezen om aandacht te besteden aan de aanpassing van betrokkene aan westerse normen en gebruiken, met name op het vlak van sociale relaties en interacties.

(...)

Reclasseringsgewijs acht dr. H een behandeling met antipsychotica en een residentiële opname in een beveiligende omgeving nodig. Er dient ook aandacht te zijn voor het middelenmisbruik. Na afname van de paranoïa ziet hij een ambulant plan mogelijk.”

IW werd n.a.v. de beslissing van 24 juni 2025 aangemeld bij verschillende *low security* voorzieningen voor geïnterneerden met een dubbeldiagnose psychose en verslaving (zie stuk 3 Belgische Staat, FOD Justitie):

IW werd tevens aangemeld in de volgende *medium security* voorzieningen (nog steeds stuk 3 Belgische Staat, FOD Justitie):

Hij werd tevens aangemeld in *medium security* voorzieningen met het oog op behandeling van een seksuele problematiek (stuk 3 Belgische Staat, FOD Justitie):

IW zélf stelde het volgende voor met betrekking tot zijn reclassering (datzelfde stuk 3):

“Dhr. IW verklaart zelf de wens te hebben naar een ambulante reclassering. Voor betrokkene is het belangrijk een toekomst op te bouwen. Hij wil graag starten met werken en sparen. Op termijn zou hij zijn rijbewijs willen halen. Daarnaast verklaart hij ook dat hij graag een gezin zou hebben. Hij wenst een partner te vinden waarmee hij kan trouwen. De broer van dhr. IW verklaarde reeds dat hij zal starten met een winkel die Afghaanse kledij verkoopt in Kortrijk. Dhr. M geeft daarbij aan dat zijn broer welkom is om bij hem te komen werken. Daarnaast vertelt dhr. IW dat hij graag bouw- of wegenwerken zou doen. Betrokkene verklaart in de toekomst niet meer in contact te willen komen met politie en justitie. Hij verklaart de afgelopen jaren in de gevangenis veel geleerd te hebben en volwassen geworden te zijn. Hij denkt vaak na over zijn toekomst en wil zich goed gedragen. Dhr. IW verklaart zich schuldig te voelen omwille van het feit dat hij zijn familie stress bezorgd. Dhr. IW geeft daarnaast ook gemotiveerd te zijn om een opname te volbrengen in een medium security voorziening.”

Het hof leest verder in datzelfde verslag:

“Risicotaxatie.

*Op het vlak van de **risicotaxatie** zien we dat dr. H op basis van online tool (OxRisk) besloot tot een verhoogd risico op criminaliteit. In kader van verdere inschatting van het beveiligingsniveau werd beroep gedaan op het mobiel forensisch team in de afname van een Dundrum 1. Dd. 12.03.2026 ontvangt de PSD het verslag van het MFT. Het triage instrument toont voornamelijk een **score 3** en is overwegend indicatief voor een opname binnen een **medium security** voorziening. Er wordt geconcludeerd: ‘Gezien de terugkerende episodes van suïcidale gedragingen, de psychotische kwetsbaarheid, middelengebruik, ontoereikende copingmechanismen (met gevaar voor derden) en de nood aan verdere optimalisatie van de medicamenteuze behandeling, wordt ingeschat dat betrokkene het meest gebaat is bij behandeling binnen een medium security setting, alvorens verdere stappen richting lagere beveiliging of ambulante zorg zouden kunnen worden overwogen.’*

Evaluatie van het reclasseringsplan.

Op heden merken we dat betrokkene nog niet werd weerhouden voor een opname binnen een residentiële setting. Enerzijds omwille van de aard en de ernst van de feiten, anderzijds omwille van de incidenten tijdens detentie. Daarnaast wordt betrokkene ook niet weerhouden omwille van het niet definitieve recht op verblijf.

We merken dat betrokkene reeds inzichten verworven heeft. Anderzijds is er nog steeds sprake van een groot aantal agressie incidenten tijdens detentie en weinig ziekte inzicht. Wanneer betrokkene geconfronteerd wordt met moeilijke, uitdagende situaties, wordt dus nog vaak naar agressie gegrepen.”

De PSD adviseert blijkens het verslag:

“Vanuit de PSD achtten we een behandeling in een residentiële setting nog steeds noodzakelijk om het risico op recidive te kunnen verlagen. Echter botsen we op een muur omwille van het niet weerhouden worden binnen de voorzieningen en de boodschap rond procedure tot het stopzetten van zijn recht op verblijf. We vragen het standpunt van de KBM in deze situatie, rekening houdend met zijn verblijfsstatuut.

We overlopen de tegenindicaties.

In geval van UV/PV

1. Het risico op het onttrekken aan de uitvoering van de internering

Betrokkene gaat sinds juli 2025 tweemaal per maand op uitgaansvergunning. Dhr. IW keert telkens terug naar de gevangenis en is altijd op tijd. Betrokkene heeft het echter wel lastig met de internering. Betrokkene kreeg daarnaast de melding dat Dienst Vreemdelingenzaken een procedure opstart tot het beëindigen van zijn recht op verblijf. We achtten de kans klein dat betrokkene zich onttrekt aan de uitvoering van de internering, echter achtten we deze kans verhoogd omwille van de boodschap van Dienst Vreemdelingenzaken. Dit kan dus niet uitgesloten worden.

2. Het risico op het plegen van strafbare feiten tijdens de modaliteiten

Betrokkene gaat sinds juli 2025 tweemaal per maand op uitgaansvergunning. Er werden geen strafbare feiten meer gepleegd. Dit risico is niet uitgesloten, gezien betrokkene tot op heden geen psychiatrische behandeling heeft gekregen. Er is een psychotische- en middelenproblematiek aanwezig die de kans op het plegen van strafbare feiten verhogen. Om dit risico te reduceren achtten we begeleiding van het opvangmilieu als noodzakelijk. Hierbij moeten we de kritische bedenking maken of het opvangmilieu in de mogelijkheid is de begeleiding en de afspraken telkens na te komen.

3. Het risico dat de geïnterneerde de slachtoffers zou lastig vallen

Betrokkene minimaliseert de ernst van de feiten en/of lijkt de impact van slachtoffers niet in te kunnen schatten. We horen bij betrokkene tijdens detentie geen ongezonde focus op de slachtoffers. Betrokkene gaf aan tijdens voorgaande uitgaansvergunningen reeds contact gehad te hebben met enkele slachtoffers en het gesprek te zijn aan gegaan. Dit zou telkens in het bijzijn geweest zijn van het opvangmilieu en dit zou correct verlopen zijn. Dhr. IW beweert zelf dat de slachtoffers zouden aangegeven hebben dat ze contact gingen opnemen met de politie om hun verklaringen te herbekijken. Ze zouden niet akkoord gaan met het gevolg van de aanklachten. Desalniettemin hebben we geen zicht op de ervaring van de slachtoffers. Er is een risico dat betrokkene de slachtoffers zou lastig vallen. Daarom lijkt het ons belangrijk dat een contactverbod wordt overwogen alsook het behoudt van de begeleiding van de uitgaansvergunningen en het penitentiair verloop. Hierbij moeten we de kritische bedenking maken of het opvangmilieu in de mogelijkheid is de begeleiding en de afspraken telkens na te komen.

In geval van BD/ET en IOP

1. Afwezigheid van vooruitzichten op sociale reclassering van de geïnterneerde persoon rekening houdend met zijn geestesstoornis

Op heden is er nog geen vooruitzicht op een concreet reclasseringsplan.

2. Het risico op het plegen van strafbare feiten

Er is een psychotische- en middelenproblematiek aanwezig die de kans op het plegen van strafbare feiten verhogen. Daarnaast merken we een groot aantal aan incidenten tijdens detentie. We achtten een psychiatrische behandeling noodzakelijk opdat dit risico verlaagd kan worden.

3. Het risico dat de geïnterneerde de slachtoffers zou lastigvallen

Betrokkene minimaliseert de ernst van de feiten en/of lijkt de impact van slachtoffers niet in te kunnen schatten. We horen bij betrokkene tijdens detentie geen ongezonde focus op de slachtoffers. Betrokkene gaf aan tijdens voorgaande uitgaansvergunningen reeds contact gehad te hebben met enkele slachtoffers en het gesprek te zijn aan gegaan. Dit zou telkens in het bijzijn geweest zijn van het opvangmilieu en dit zou correct verlopen zijn. Dhr. IW beweert zelf dat de slachtoffers zouden aangegeven hebben dat ze contact gingen opnemen met de politie om hun verklaringen te

herbekijken. Ze zouden niet akkoord gaan met het gevolg van de aanklachten. Desalniettemin hebben we geen zicht op de ervaring van de slachtoffers. Er is een risico dat betrokkene de slachtoffers zou lastig vallen. Daarom lijkt het ons belangrijk dat een contactverbod wordt overwogen.

4. De houding van de geïnterneerde ten aanzien van de slachtoffers van de misdrijven die tot zijn internering hebben geleid

Betrokkene minimaliseert de ernst van de feiten en/of lijkt de impact van slachtoffers niet in te kunnen schatten. We horen bij betrokkene tijdens detentie geen ongezonde focus op de slachtoffers. Betrokkene gaf aan tijdens voorgaande uitgaansvergunningen reeds contact gehad te hebben met enkele slachtoffers en het gesprek te zijn aan gegaan. Dit zou telkens in het bijzijn geweest zijn van het opvangmilieu en dit zou correct verlopen zijn. Dhr. IW beweert zelf dat de slachtoffers zouden aangegeven hebben dat ze contact gingen opnemen met de politie om hun verklaringen te herbekijken. Ze zouden niet akkoord gaan met het gevolg van de aanklachten. Desalniettemin hebben we geen zicht op de ervaring van de slachtoffers. Er is een risico dat betrokkene de slachtoffers zou lastig vallen. Daarom lijkt het ons belangrijk dat een contactverbod wordt overwogen.

5. De geleverde inspanningen om de burgerlijke partijen te vergoeden rekening houdend met zijn vermogenssituatie zoals die door zijn toedoen is gewijzigd sinds het plegen van feiten waarvoor hij geïnterneerd is.

Volgens wij kunnen nagaan, heeft dhr. IW geen burgerlijke partijen te vergoeden.

Advies.

Op heden beschikt betrokkene nog over zijn ROV doch we vernamen recent dat dit waarschijnlijk zal worden ingetrokken. Zoals aan de tegenindicaties te zien, zal hierdoor het risico op ontvluchting verhogen. We geven daarom negatief advies inzake verdere UV's en/of PV.

Inzake BD/ET/IOP ligt er nog geen concreet reclasseringsplan voor en dienen we het intrekken van het recht op verblijf mee in rekening te brengen. We geven negatief advies inzake deze modaliteiten. Rekening houdende met de actuele geestestoestand van betrokkene en het huidige risico op het plegen van nieuwe feiten zoals bedoeld in artikel 9, § 1, 1° Interneringswet, adviseren wij NEGATIEF voor een definitieve invrijheidstelling."

De directeur verleende blijkens de beslissing het volgende advies omtrent de plaatsing:

"1. Advies omtrent de plaatsing

a) voorstel van plaatsing: Verder behoud in de ABM te Merksplas/Turnhout in afwachting van een residentiële opname.

b) wenselijkheid om i.k.v. van de plaatsing, één van volgende modaliteiten toe te kennen/tegenindicaties:

Dhr. IW beschikt over twee interneringstitels, enerzijds naar aanleiding van uiteenlopende feiten zoals diefstal met geweld, belaging, opzettelijke slagen, aantasting van de seksuele integriteit en vernieling van afsluiting en anderzijds omwille van het in brand steken van kledij in zijn cel tijdens zijn voorhechtenis. Uw rechtbank beslist op 24.06.2025 tot een behoud ABM Merksplas/Turnhout/Gent, in afwachting van een opname in een geschikte residentiële voorziening. Daarnaast werden aan betrokkene eveneens uitgaansvergunningen toegekend in het kader van sociale re-integratie en familiale contacten. Met betrekking tot het verblijfsrecht van betrokkene werden wij op 13.04.2026 door de Dienst Vreemdelingenzaken geïnformeerd over hun voornemen om een procedure tot beëindiging van het verblijf van dhr. IW op te starten. Betrokkene dient in dit kader evenwel nog gehoord te worden. Op heden beschikt hij dus nog steeds over een verblijfsrecht. Wij merken op dat

betrokkene reeds een positieve evolutie doormaakt en bepaalde inzichten heeft verworven. Tegelijkertijd blijven de tuchtrapporten zich opstapelen, voornamelijk omwille van verboden middelen en agressief gedrag. Daarnaast blijft het ziekte-inzicht beperkt. Wanneer betrokkene geconfronteerd wordt met moeilijke of uitdagende situaties, bestaat het risico dat hij naar agressie grijpt.

Dhr. IW blijft zich openstellen voor een residentiële opname en werd ondertussen aangemeld bij verschillende voorzieningen. Tot op heden werd hij echter nergens weerhouden voor opname, enerzijds omwille van de aard en ernst van de feiten, anderzijds omwille van de incidenten tijdens detentie. Daarnaast speelde ook het ontbreken van duidelijkheid omtrent zijn definitief verblijfsrecht een rol in de weigeringen. Vanuit directie volgen we het standpunt van de PSD. We achten een residentiële opname nog steeds noodzakelijk, maar stellen vast dat het dossier dreigt vast te lopen doordat betrokkene niet wordt weerhouden binnen de aangemelde voorzieningen en er onzekerheid bestaat omtrent zijn verblijfsrechtelijke situatie. Om die reden wensen wij graag het standpunt van de KBM te vernemen, teneinde te vermijden dat het dossier van betrokkene in een impasse terechtkomt.” (onderlijning door het hof)

IW van zijn kant legt meerdere stukken voor m.b.t. zijn tuchtdossiers (zie o.m. stuk 3, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 24, 26, 27, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41).

Op de hoorzitting van 24 september 2025 weigerde IW te komen. Zijn raadsman was wél aanwezig. Hij verklaarde toen (stuk 23 IW):

“ik vind het raar dat hij niet wilt komen, normaal komt hij altijd. Ik denk dat hij het beu is. Ik zie dat hij vraagt naar zijn psychiater. Voor een geïnterneerde persoon is dit dubbel opletten als ik dit zie staan. Ik ben bezorgd daarom. Ik wil vragen hoogstens een berisping uit te spreken maar liefst dit zo te willen laten.”

Hierop repliceerde de directeur:

“de psychiatrische opvolging is ondermaats, daar kunnen we helaas niet onderuit. Dit neemt niet weg dat we moeten zoeken om het leven hier menselijk en veilig te houden. De beambte schrijft dat er die dag nog geen vragen werden gesteld.”

IW diende meerdere klachten in bij de klachtencommissie. Deze werden deels gegrond verklaard (zie o.m. zijn stuk 4, 5 en 6).

IW diende tevens een klacht in m.b.t. de insputingen die hem werden/worden toegediend (stuk 25).

“De klacht is gericht tegen een insputing die klager krijgt van de psychiater. In zijn eerste klachtenformulier schrijft klager dat hij zich goed voelt en niet het gevoel heeft dat hij spuitjes moet krijgen. Hij wil niet agressief overkomen. In zijn tweede klachtenformulier voegt klager hieraan toe dat hij fysiek gedwongen werd om een medicinale insputing te ondergaan. De psychiater besliste dat dit moest, hoewel er geen enkele vorm van agressie was vanuit klager. Hij wilde dan ook geen insputing. Vijf cipiers hebben hem gedwongen om de insputing toe te laten. Er werd bedreigd met klager in het cachot te plaatsen, maar omdat hij dit niet wou, is hij meegegaan naar de dokter. Hij heeft geen diagnose gekregen die leidt tot insputing van medicijnen in zijn lichaam. Klager vraagt om te stoppen met de insputingen. Als tegemoetkoming vraagt hij een overleg met de psychiater om de 14 dagen.”

Deze klacht werd niet-ontvankelijk verklaard:

“De klachtencommissie is enkel bevoegd om klachten van gedetineerden te behandelen die gericht zijn tegen beslissingen die werden genomen door of namens de directie. De klachtencommissie is bijgevolg in principe niet bevoegd voor klachten van medische aard aangezien dit geen beslissingen van de directeur zijn. De directie is ook niet verantwoordelijk voor de werking van de medische dienst. De inrichtingsarts en de psychiater staan immers niet onder het gezag van de directie.

Hierdoor is de klacht niet-ontvankelijk.

De klachtencommissie wenst klager er wel nog op te wijzen dat hij voor dergelijke klachten steeds terecht kan bij de commissie van toezicht in de gevangenis. Deze is o.a. bevoegd om toezicht te houden op de bejegening van gedetineerden en telt onder haar leden minstens één arts.”

Reeds uit het advies van de gevangenisdirecteur van 5 maart 2025 blijkt dat IW problemen heeft met de insputingen (stuk 9 IW). Hierin leest het hof o.m. het volgende:

“Huidige detentie van dhr. IW verloopt wat moeizaam. Betrokkene ging tijdens huidige detentie over van insputingen naar orale medicatie. We stelden vast dat betrokkene in die periode onrustiger was en vaker tuchtrapport opliep wegens o.a. het binnenkomen van de wandeling met de verkeerde sectie, ontvangen van sigarettenblaadjes van een medegedetineerde, urineren in het wachtlokaal, verdachte substantie, een doorgeeflint, verstoren orde en rust en het bedreigen van personeel (dreigen om de auto van een PBA te vernielen) en vragen ons dan ook af of de onstabiele detentieperiode samenhangt met een wijziging inzake medicatie-inname, middelengebruik dan wel andere redenen heeft. Begin februari werd er naar aanleiding van een verslechterde psychische gemoedstoestand van betrokkene, opnieuw overgegaan tot insputingen.”

Op 12 januari 2026 werd aan IW een bijzondere veiligheidsmaatregel opgelegd, andermaal omwille van de medicatie die hem zou worden toegediend en de wijze waarop hij zich hiertegen heeft proberen verzetten, m.n. het drinken van een fles shampoo (stuk 28 IW):

“Op vrijdag 09/01/2026 werden we gealarmeerd door de celgenoot van betrokkene die zegt dat IW shampoo gedronken heeft en niet goed is. De medische dienst komt ter plaatse, het leidt uiteindelijk tot een (korte) hospitalisatie. Hij zegt hierover dit gedaan te hebben omdat hij zijn insputing, voorzien voor die dag, niet wou. Het is duidelijk dat betrokkene niet adequaat omgegaan is met zijn problemen met de medicatie. We menen dat een BVM nodig is om de kans op nieuwe incidenten te verkleinen.”

In het verslag n.a.v. het horen van IW hieromtrent leest het hof o.m. het volgende (stuk 29 IW):

“G: Op dat moment kwam er iemand van de zorg. Ik wist dat het voor het spuitje was. Ze zeiden dat ik naar het cachot moest als ik het zou weigeren. De medicatie past niet bij mijn lichaam. De dokter wou niet luisteren. Ik werd boos. De psychiater had ik ook niet gezien. D: De medische dienst is van oordeel dat de insputing nodig is. Hoe zou shampoo drinken je situatie verbeteren?”

G: IK ben moe van de gevangenis. Ik word overal geweigerd. Ik wacht op antwoord. De insputingen zijn niet leuk. Mijn celgenoot kan getuigen dat ik niet agressief ben. Ik krijg warm van de insputingen. Het voelt niet goed.

A: De man is geïnterneerd. In februari 2 jaar. Hij moet dringend een plaats krijgen. Ik vraag om aan de PSD de spoed te benaderen. Hij heeft tuchtrechtelijk niets mis gedaan. Het is een suïcidepoging.

D: Aan de orde.

A: Er is geen schade toegebracht. Het is niet strafbaar. Tuchtrechtelijk ook niet. Als hij ziek in bed ligt, moet hij ook naar het ziekenhuis. Hij heeft zichzelf willen doden. Dat is ernstig. Ik vraag om duidelijk te acteren dat hij eerder heeft gevraagd naar een psychiater en ook onmiddellijk toegang vraagt tot

een psychiater. Ik vraag dat de griffier acteert dat het over een geïnterneerde persoon gaat. U kan het hem niet kwalijk nemen. Dit kan hem tuchtrechtelijk niet worden verweten.”

Hierop wendde IW zich opnieuw tot de klachtencommissie (zijn stuk 30):

“Een BVM is niet nodig. De dringende en onvoorwaardelijke bijstand van een psychiater des te meer. De psychiater verklaarde dat hij kort geleden géén toegang had tot mijn cliënt IW omdat deze was opgesloten in het “cachot” en nadien ook niet ingevolge de ATV-tuchtbeslissing. Nochtans is cliënt een geïnterneerde persoon, hoort hij niet thuis in de gevangenis en moet de gevangenis er alles aan doen dat hij altijd toegang heeft tot zijn psychiater en vice versa. Dit gebeurde hier in casu (opnieuw) niet. Cliënt eist de onmiddellijke én periodieke bijstand van een psychiater, was dit het geval geweest dan was er van een suïcidepoging wellicht geen sprake geweest! Een BVM is dus niet nodig, wél de regelmatige en effectieve toegang tot de psychiater. De cliënt wordt als geïnterneerde inmiddels twee jaar vast gehouden in de gevangenis: dit kan niet en gerechtelijke stappen zullen volgen. Ondergeschikt: zo er wel een BV dient te worden opgelegd dient deze beperkt te worden tot hoogstens enkele dagen én dient cliënt NIET te worden uitgesloten van “deelname aan bepaalde gemeenschappelijke of individuele activiteiten” en van “geen gemeenschappelijke activiteiten, gelet op zijn onvoorspelbaarheid”. Evenzo ondergeschikt: het aan cliënt onthouden van “voorwerpen waarvan het gebruik gevaarlijk kan zijn” dient uiterst beperkt worden opgevat. Eveneens ondergeschikt dienen voormelde maatregelen volledig te worden vervangen door de maatregel “observatie overdag en tijdens de nacht met maximale eerbiediging van de nachtrust”. De BVM zoals opgelegd is een ware strafsancie waarbij een geïnterneerde o.a. de broodnodige gemeenschappelijke of individuele activiteiten wordt ontzegd terwijl hij als geïnterneerde niet verantwoordelijk is voor vermeende daden en niet in de gevangenis thuishoort waar hij geen psychiatrische hulp krijgt.”

Deze klacht werd ongegrond verklaard (stuk 42 IW). Er werd wel het volgende overwogen:

“Onze psychiater is slechts in zeer beperkte mate beschikbaar en kan daardoor onmogelijk instaan voor een onmiddellijke en periodieke bijstand aan een patiënt, evenwel wordt klager weldegelijk opgevolgd door de mensen van het zorgteam, zij proberen betrokkene in samenspraak met de psychiater op te volgen. We weten dat dhr. IW niet graag insputingen krijgt en het telkens voor wat moeilijkheden zorgt, wanneer de dag opnieuw aanbreekt. In dialoog probeert éénieder hem het belang uit te leggen en binnen zijn beperkte mogelijkheden kon/kan hij met momenten toch enig begrip opwerpen.” (onderlijning door het hof)

Op 10 en 11 juni 2026 deed zich andermaal een ernstig incident voor in de cel van IW.

Op 10 juni 2026 mailde zijn raadsman het volgende naar de directie (zijn stuk 44 IW):

“Ik verzoek u met de grootste dringendheid om mijn cliënt onmiddellijk over te brengen naar een mono-cel. Minstens vraag ik u om onmiddellijk beschermingsmaatregelen te nemen. Minstens vraag ik u om onmiddellijk beschermingsmaatregelen te nemen. Mijn cliënt meldt mij immers dat hij meer en meer wordt lastiggevallen door medege-detineerden. Binnen de gevangenis doet nu het gerucht de ronde dat hij veroordeeld zou zijn voor seksueel misbruik van kinderen. Dat klopt niet met de werkelijkheid van zijn dossier. Het betreft een interneringsdossier. Er was onder meer sprake van een kwalificatie van “aanhitsing” ten aanzien van een minderjarige tussen veertien en zestien jaar, terwijl mijn cliënt zelf toen eveneens een oudere tiener was. Er was daarbij géén sprake van aanranding of verkrachting. Die nuance verdwijnt echter volledig binnen het gerucht dat aangedikt wordt. Zoals u weet, lopen personen die met dergelijke feiten worden geassocieerd een bijzonder groot risico om het slachtoffer te worden van zwaar geweld door medegevangenen. Mijn cliënt vreest dat de situatie op

zeer korte termijn zal escaleren, hij wordt nu al uitdagend en conflictueus aangesproken. Hij vreest voor zijn fysieke veiligheid en acht het risico reëel dat hij in het ziekenhuis zal belanden. Ik verzoek u dan ook met aandrang om onmiddellijk in te grijpen.”

Daags nadien mailde zijn raadsman het volgende naar de directie (stuk 44 IW):

“IW belt mij zonet: hij wordt NU lastiggevalen en NU ernstig bedreigd. Volgens cliënt dreigt de situatie zeer snel te escaleren en vreest hij voor zijn fysieke integriteit. Gelieve dan ook met de grootste hoogdringendheid de nodige maatregelen te nemen om lichamelijke letsels en een eventuele ziekenhuisopname bij mijn cliënt te vermijden. Ik verzoek u met aandrang om direct in te grijpen. Bij gebreke aan tijdig optreden dreigt een bijzonder ernstige situatie te ontstaan, met alle mogelijke gevolgen van dien, waaronder de onvermijdelijke fysieke verwondingen aan cliënt, maar ook de publieke en persaandacht die daarmee gepaard kan gaan.”

Daarop werd IW van cel gemuteerd (zijn stuk 45).

2. Bevoegdheid en urgentie?

Van zodra in de gedinginleidende akte vermeld wordt dat de vordering hoogdringend is, is de kortgedingrechter bevoegd om deze vordering te beoordelen. Als naderhand blijkt dat de beweerde urgentie niet voorhanden is, dan zal de kortgedingrechter de vordering als ongegrond moeten afwijzen.

IW voert in zijn dagvaarding de spoedeisendheid aan. De kortgedingrechter is zodoende bevoegd.

Opdat een vordering in kortgeding ten gronde kan slagen dient ze (in eerste instantie) urgent te zijn.

De vereiste urgentie is voorhanden wanneer een onmiddellijke beslissing wenselijk is om schade van een bepaalde omvang, dan wel ernstige ongemakken te voorkomen. De effectieve beoordeling van de urgentie gebeurt op het ogenblik van de uitspraak. Indien de kortgedingrechter dan vaststelt dat er geen urgentie is, moet hij de vordering afwijzen als ongegrond. Vermits de beoordeling van de urgentie gebeurt op het ogenblik van de uitspraak kan de urgentie in de loop van het geding verdwijnen, maar kan ze evengoed verschijnen.

De houding van de eiser in kortgeding moet tot slot mee in rekening worden gebracht. Als procespartij moet men diligent optreden en mag men zijn eigen hoogdringendheid niet zelf creëren.

De vordering van IW is, anders dan de eerste rechter oordeelde, wel degelijk urgent.

IW (die op 6 februari 2024 werd aangehouden) verblijft sedert 8 februari 2024 in de gevangenis, eerst te Brugge, later te Gent. Sedert 23 juli 2024 wordt hij er als geïnterneerde opgesloten. In de ABM ‘geniet’ hij slechts van (beperkte) psychische zorg en omkadering. De

hoeveelheid tuchtrapporten alsook de feiten waarvoor deze worden opgesteld tonen aan dat het voor IW van kwaad naar erger gaat in de ABM/gevangenis. Zijn detentieomstandigheden zijn (*prima facie*) onaangepast aan zijn geestesziekte. Zijn mensenrechten zijn (*prima facie*) in het gedrang (zie verder). De detentieschade van IW loopt dag na dag op. Het hof verwijst ook naar de adviezen van de gevangenisdirecteur. Het dossier van IW dreigt in een impasse te geraken.

Dat hij pas op 17 april 2026 tot dagvaarding overging impliceert niet dat er geen urgentie (meer) is dan wel dat IW zijn eigen hoogdringendheid zou hebben gecreëerd. IW heeft van bij aanvang opengestaan voor en ingestemd met een residentiële behandeling en is meerdere keren op intake gegaan. Dat hij er gedurende een zekere periode op heeft vertrouwd (en in heeft geloofd) dat een gepaste instelling zou worden gevonden en het zorgtraject alle kansen heeft gegeven kan hem geenszins worden tegengeworpen, wel in tegendeel. Hij moest er ook rekening mee houden dat hij niet onmiddellijk doch slechts ‘binnen een redelijke termijn’ zou (moeten) worden geplaatst in een kliniek, hospitaal of andere aangepaste instelling waar hem aangepaste zorg wordt verstrekt (zie verder). Hij moest de overheid wel de nodige tijd (een redelijke termijn) verlenen om haar wettelijke opdracht te vervullen.

Het geduld waarmee hij thans nog steeds op de proef wordt gesteld, het structureel gebrek aan psychiatrische opvolging, het uitzichtloze van de situatie, het hoge aantal tuchtprocedures, de suïcidepoging(en) die IW ondernam (volgens hem meerdere), de wijze waarop hij reageert op de gedwongen insputingen (nadat de medicatie hem voorheen oraal werd toegediend), de bedreigingen die hij in juni 2026 nog kreeg en de impasse waarin hij is verzeild geraakt, nopen dit hof tot het nemen van een onmiddellijke beslissing.

De dagvaarding werd betekend op 17 april 2026. Uit het verslag van de PSD van 26 mei 2026 blijkt het advies van de directeur (*“We achten een residentiële opname nog steeds noodzakelijk, maar stellen vast dat het dossier dreigt vast te lopen doordat betrokkene niet wordt weerhouden binnen de aangemelde voorzieningen en er onzekerheid bestaat omtrent zijn verblijfsrechtelijke situatie. Om die reden wensen wij graag het standpunt van de KBM te vernemen, teneinde te vermijden dat het dossier van betrokkene in een impasse terechtkomt.”*). Zoals gezegd dient de urgentie te worden beoordeeld op het ogenblik van de uitspraak. Zelfs indien het verwijt dat IW te lang heeft gewacht om huidige procedure te initiëren terecht zou zijn (wat niet het geval is, zie hiervoor), dan nog zou zijn vordering urgent zijn geworden, gelet op het verslag van de PSD van 26 mei 2026. Drie maanden later heeft IW nog steeds geen enkel vooruitzicht op een opname in een gepaste instelling. Zijn dossier zit klaarblijkelijk muurvast. Intussen zijn z’n mensenrechten dag na dag in het gedrang.

IW heeft zich meermaals akkoord verklaard met een residentiële opname. In zijn besluiten (blz. 3) verklaart hij zelfs bereid te zijn tot een residentiële opname in een FPC. Ook voor een ambulante begeleiding staat hij open, zoals door hem bevestigd ter zitting. Dat IW de procedure zou ‘misbruiken’ om voorrang te krijgen of te ‘ontkomen aan de

beveiligingsmaatregel van de internering' wordt absoluut tegengesproken door het dossier en de stukken.

3. Schijn van recht?

3.1. De internering van personen met een geestesstoornis, zoals beslist door een onderzoeks- of vonnisgerecht na uitvoering van een forensisch psychiatrisch deskundigenonderzoek, is een veiligheidsmaatregel die er tegelijkertijd toe strekt de maatschappij te beschermen en ervoor te zorgen dat aan de geïnterneerde persoon de zorg wordt verstrekt die zijn toestand vereist met het oog op zijn re-integratie in de maatschappij (zie art. 2, eerste lid Wet Internering).

Rekening houdend met het veiligheidsrisico en de gezondheid van de geïnterneerde persoon zal hem de nodige zorg worden aangeboden om een menswaardig leven te leiden. Die zorg is gericht op een maximaal haalbare vorm van maatschappelijke re-integratie en verloopt waar aangewezen en mogelijk via een zorgtraject waarin aan de geïnterneerde persoon telkens zorg op maat wordt aangeboden (zie art. 2, tweede lid Wet Internering).

De Wet Internering kent, wat de tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen tot internering betreft, een belangrijke rol toe aan de kamer voor de bescherming van de maatschappij (KBM - zie art. 19 e.v. Wet Internering).

De KBM is de kamer van de strafuitvoeringsrechtbank die uitsluitend bevoegd is voor interneringszaken, behoudens de door de Koning bepaalde uitzonderingen (zie art. 3, 6° Wet Internering).

Zo beslist de KBM, al dan niet bij hoogdringendheid, niet alleen over de plaatsing van een geïnterneerde, zijnde de beslissing van de KBM tot aanwijzing van één van de inrichtingen bedoeld in artikel 3, 4°, b), c) en d) van de Wet Internering (d.i. een inrichting of afdeling tot bescherming van de maatschappij, een forensisch psychiatrisch centrum resp. een erkende inrichting georganiseerd door een privé-instelling of een regionale of lokale overheid) waar de internering ten uitvoer zal worden gelegd (zie art. 19, eerste lid Wet Internering), maar ook over zijn overplaatsing, zijnde de beslissing van de KBM tot aanwijzing van één van diezelfde (drie) inrichtingen waarnaar de geïnterneerde persoon dient te worden overgebracht, dit vanuit het oogpunt van veiligheid of aangepaste zorg (zie art 19, tweede lid Wet Internering).

Een opname in een ABM of de psychiatrische annex in de gevangenis wordt als onvoldoende beschouwd om te beantwoorden aan de vereiste van therapeutische tenlasteneming. Een verblijf aldaar is slechts duldbaar in afwachting van een overplaatsing naar een hospitaal, kliniek of aangepaste instelling. Een geïnterneerde mag echter niet verwachten vanaf de allereerste dag van zijn internering te worden overgebracht naar een gepaste voorziening.

De geïnterneerde moet in tegendeel aanvaarden dat de overheid een bepaalde marge heeft om te bekijken welk zijn specifieke noden zijn en om een gepaste plaatsing te bewerkstelligen.

Art. 5.1 EVRM luidt als volgt:

“Een ieder heeft recht op vrijheid en veiligheid van zijn persoon. Niemand mag zijn vrijheid worden ontnomen, behalve in de navolgende gevallen en overeenkomstig een wettelijk voorgeschreven procedure:

(...)

e. in het geval van rechtmatige detentie van (...) geesteszieken (...).”

Art. 5.4 EVRM luidt als volgt:

“Eenieder die door arrestatie of gevangenhouding van zijn vrijheid is beroofd heeft het recht voorziening te vragen bij de rechter opdat deze op korte termijn beslist over de wettigheid van zijn gevangenhouding en zijn invrijheidstelling beveelt, indien de gevangenhouding onrechtmatig is.”

Uit die bepalingen volgt dat een vrijheidsberoving van een geesteszieke die strafbare feiten heeft gepleegd en op die grond is geïnterneerd, rechtmatig is indien hij binnen een ‘redelijke termijn’ wordt geplaatst in een kliniek, hospitaal of andere aangepaste instelling waar hem aangepaste zorg wordt verstrekt.

De redelijkheid van de termijn waarbinnen een geesteszieke dient te worden geplaatst in een kliniek, hospitaal of andere aangepaste instelling is niet in absolute termen uit te drukken. Dit hangt onder meer af van de aard van de geestesziekte, de mogelijke behandelwijzen, de wijze waarop de geïnterneerde desgevallend in het verleden reeds werd behandeld, de wijze waarop de uitvoering van de internering in het verleden is verlopen, de beschikbaarheid van de voorzieningen die zijn gericht op de specifieke noden van de geïnterneerde en de bereidheid van de geïnterneerde om mee te werken met voorgestelde behandelingen (zie Cass. 24 juni 2025, P.25.0837.N).

Het EHRM heeft reeds geoordeeld dat een wachttijd van 6 maanden de ‘redelijke termijn’ overstijgt, hoewel de Belgische hoven en rechtbanken in de praktijk een redelijke termijn van 4 maanden toepassen (zie VERPOORTEN, P., Internering, in ‘Recht en Praktijk’, Wolters Kluwer Belgium, Mechelen, 2022, blz. 213 en de in voetnoot 216 aangehaalde rechtspraak). Een langer verblijf in een gevangenis wordt beschouwd als een schending van het EVRM, hoewel bepaalde dossier-specifieke elementen voorhanden kunnen zijn die maken dat de ‘redelijke termijn’ kan worden verlengd.

3.2. Zoals gezegd verblijft IW sedert 23 juli 2024 als geïnterneerde in de gevangenis. De KBM heeft IW bij vonnis van 24 juni 2025 geplaatst in de ABM Merksplas/Turnhout/Gent in afwachting van een opname in een geschikte residentiële voorziening. Er werden (onder bepaalde voorwaarden) - uitgaansvergunningen toegekend voor de sociale en familiale

integratie. Ondanks verschillende meldingen kon voor hem nog geen passende voorziening worden gevonden.

IW moest nochtans binnen een ‘redelijke termijn’ (te rekenen vanaf 23 juli 2024) worden geplaatst in een kliniek, hospitaal of andere aangepaste instelling waar hem aangepaste zorg wordt verstrekt.

Het hof oordeelt *prima facie* dat - rekening houdend met de specifieke situatie van IW - voormelde ‘redelijke termijn’ overschreden is.

De psychiatrische problematiek en middelenproblematiek waarmee IW te kampen heeft, de onzekerheid omtrent zijn recht op verblijf en (al zeker) ‘zijn eigen gedrag’ rechtvaardigen niet dat op heden nog geen gepaste residentiële voorziening is gevonden.

Dat de psychiatrische problematiek en middelenproblematiek waarmee IW te kampen heeft dermate uitzonderlijk en complex zijn dat geen gepaste instelling kan worden gevonden blijft onbewezen.

Op heden beschikt IW verder nog steeds over een geldige verblijfstitel. Dit was reeds het geval sedert de aanvang van de beveiligingsmaatregel. In de beslissing van de KBM van 24 juni 2025 werd dit reeds weerhouden als argument. In het verslag van 26 mei 2026 wordt dit nog steeds aangehaald. Gedurende die hele periode is er echter niets gewijzigd aan zijn statuut. IW is ten andere Afghanistan ontvlucht omdat meerdere familieleden door de Taliban werden vermoord. Het is nog maar de vraag of IW kan/zal worden teruggestuurd naar Afghanistan.

Tot slot kan ook het problematisch gedrag van IW in de gevangenis, dat aanleiding heeft gegeven en geeft tot talloze tuchtsancties, hem in dit verband geenszins worden tegengeworpen, net omdat hij geïnterneerd is en aangepaste zorg/behandeling behoeft, wat hij in de ABM allerminst krijgt. De veelheid aan tuchtsancties en de aard van de feiten waarvoor hij tucht oploopt bevestigen *prima facie* dat het (problematisch) gedrag van IW in de gevangenis eerder moet worden beschouwd als het gevolg van zijn verblijf in de ABM als geïnterneerde zonder therapeutische omkadering/begeleiding (dan als oorzaak van het feit dat nog steeds geen instelling voor hem is gevonden).

De vordering van IW is principieel gegrond. IW heeft als geïnterneerde het subjectieve recht op passende zorg. De ABM biedt geen passende omkadering. Zijn mensenrechten zijn *prima facie* geschonden. Zijn vrijheidsberoving is *prima facie* niet langer rechtmatig in de zin van art. 5.1 en 5.4 EVRM. Hieraan moet (voorlopig, zie verder) worden geredigeerd.

3.3. De Belgische Staat, FOD Justitie kan zich niet verschuilen achter structurele problemen en organisatorische moeilijkheden.

De overheid moet voorzien in voldoende passende instellingen doch schiet schromelijk tekort. Het EHRM heeft reeds meerdere keren (en dit al geruime tijd geleden) vastgesteld dat het een algemeen bekend gegeven is dat de nodige therapeutische omkadering van de geïnterneerden in België ontbreekt.

Deze arresten en een aanhoudende instroom van vergelijkbare klachten heeft het EHRM gebracht tot een onderzoek naar de werking van het interneringssysteem zelf.

Op 6 september 2016 veroordeelde het EHRM België in het ‘pilootarrest’ W.D. t/ België formeel omdat deze problematiek een structureel disfunctioneren van het interneringssysteem betreft (zie EHRM, W.D. t/ België, 6 september 2016, nr. 73548/13, vrij vertaald, zoals weergegeven in VERPOORTEN, P., o.c., blz. 212):

“164. Het geheel van deze elementen doet het Hof besluiten - in tegenstelling tot de door de Belgische Staat voorgestelde analyse – dat de situatie van verzoeker niet kan los gezien worden van een algemeen probleem dat zijn oorzaak vindt in een structureel dysfunctioneren eigen aan het Belgische interneringssysteem, dat geraakt heeft aan, en nog dreigt te raken aan, de toekomst van talrijke personen.

Volgens het Hof is de situatie die terzake vastgesteld wordt, derhalve een praktijk die niet verzoenbaar is met het EHRM.

165. Het structurele karakter van de problematiek geïdentificeerd in de huidige zaak, wordt bovendien bevestigd door het feit dat er actueel voor het Hof nog een vijftigtal klachten gericht tegen de Belgische Staat aanhangig zijn die de niet naleving van de artikelen 3 en/of 5 (paragrafen 1 en 4) EVRM opwerpen omwille van de voortdurende opsluiting, in verschillende Belgische gevangenissen, van geesteszieke delictplegers, en dit zonder een aangepaste therapeutische tenlasteneming en zonder een rechtsmiddel dat hen in staat stelt een oplossing te vinden voor hun situatie. Het aantal van deze zaken neemt constant toe.”.

Op heden is er kennelijk nog steeds niets gewijzigd aangaande de wijze waarop geïnterneerde personen worden opgesloten in de gevangenis zonder passende therapeutische zorg en behandeling, met schending van art. 3 en 5 EVRM.

De eigen structurele tekortkomingen van de Belgische Staat dienaangaande kunnen niet worden afgewenteld op de geïnterneerde. Niet alleen IW heeft recht op een menswaardig leven en op een passende behandeling voor zijn problematiek. Ook de maatschappij heeft alle belang bij een zorg op maat van de geïnterneerde met het oog op zijn re-integratie in de samenleving.

3.4. IW vraagt de Belgische Staat te bevelen hem binnen de 14 dagen na de betekening van de tussen te komen beslissing te plaatsen in een instelling die voldoet aan art. 3, 4° c) of d) van de Wet Internering en te bepalen dat op de Belgische Staat een dwangsom van 250 EUR per begonnen dag vertraging verschuldigd is na verloop van de termijn van 14 dagen.

De Belgische Staat, FOD Justitie vraagt om geen dwangsom aan de veroordeling te koppelen, minstens om te mogen beschikken over een termijn van zes, of toch zeker vier maanden. Meer ondergeschikt vraagt ze de dwangsom te beperken tot 100,00 EUR per dag en te voorzien in een maximum.

Aan de Belgische Staat, FOD Justitie wordt een termijn verleend van 45 dagen, te rekenen vanaf de betekening van dit arrest. Dit moet volstaan om een gepaste instelling te vinden. Op de vraag van IW om een kortere termijn op te leggen gaat het hof niet in (temeer IW mogelijk eerst nog een bodemprocedure dient te initiëren – zie verder).

De Belgische Staat, FOD Justitie weet middels huidige veroordeling wat van hem wordt verwacht. Eerdere veroordelingen werden ten andere in zelfde zin uitgesproken (zie ook VERPOORTEN, P., o.c., blz. 216). Het hof kan de Belgische Staat, FOD Justitie ook niet verplichten om IW over te brengen naar een welbepaalde/concrete instelling doch dient de prerogatieven van de uitvoerende macht te respecteren.

Een dwangsom van 100,00 EUR per dag vertraging is noodzakelijk teneinde te vermijden dat dit arrest dode letter blijft. Er kan wel worden voorzien in een maximum aan te verbeuren dwangsommen, zoals hierna bepaald.

4. Uitspraak bij voorraad

Het hof doet (in kortgeding) uitspraak bij voorraad.

Huidige maatregel geldt slechts voorlopig, tot wanneer de bodemrechter zich ten gronde zal hebben uitgesproken. Uit de stukken blijkt niet of IW de bodemrechter reeds heeft gevat. Hij dient hiertoe (desgevallend) het nodige te doen binnen de 15 dagen na huidig arrest, bij gebreke waarvan de maatregel zal vervallen.

5. De kosten

De Belgische Staat, FOD Justitie dient in te staan voor de kosten van de beide instanties, gevallen aan de zijde van IW (die enkel de rechtsplegingsvergoedingen begroot).

De Belgische Staat, FOD Justitie is vrijgesteld van het rolrecht.

**OP DEZE GRONDEN,
HET HOF,** rechtdoende op tegenspraak.

Verklaart het hoger beroep toelaatbaar en gegrond in de mate zoals hierna bepaald.

Doet de bestreden beschikking teniet en opnieuw wijzend,

verklaart de vordering van IW gegrond als volgt:

Zegt voor recht dat IW recht heeft op overplaatsing naar een aan zijn noden aangepaste instelling, zoals bepaald in art. 3, 4° c) of d) van de Wet Internering.

Beveelt de Belgische Staat, FOD Justitie om hem binnen de 45 dagen na de betekening van dit arrest te plaatsen in een instelling die voldoet aan voormelde criteria, onder verbeurte van een dwangsom van 100,00 EUR per dag vertraging in de uitvoering ervan, met een maximum aan te verbeuren dwangsommen van 100.000,00 EUR.

Zegt dat deze maatregel geldt tot wanneer de bodemrechter uitspraak zal hebben gedaan, waartoe IW (zo dit nog niet is gebeurd) de bodemrechter dient te vatten binnen de 15 dagen te rekenen vanaf heden, bij gebreke waarvan de maatregel zal vervallen.

Verwijst de Belgische Staat, FOD Justitie in de kosten van de beide instanties, gevallen aan de zijde van IW, vereffend op 1.883,72 EUR rechtsplegingsvergoeding per instantie.

Zegt dat geen rolrechten verschuldigd zijn (art. 279 en 161 van het wetboek registratie-, Hypotheek- en Griffierechten).

Aldus gewezen door de **EERSTE KAMER** van het hof van beroep te Gent, zetelende in burgerlijke zaken,

en uitgesproken door de raadsheer van de kamer in openbare terechtzitting op **17 SEPTEMBER 2026**,
bijgestaan door , griffier.